

***ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ***

**Τεύχος XCVII, Δευτέρα 3 Μαΐου 2010.**

**Συντακτική Ομάδα**

**Αλεξοπούλου Χριστίνα**

**Βλαστάρης Γιάννης**

**Καρακατσάνη Φαίη**

**Κόκαλη Χριστίνα**

**Κούκη Αναστασία**

**Κυριακάκης Αλέξανδρος**

**Παναγιωτίδου Ράνια**

**Συντονιστής**

**Δρ. Κωνσταντίνος Φίλης**

---

**Περιεχόμενα**

- ✓ Πολιτικές εξελίξεις στην Ουκρανία έπειτα από την υπογραφή της συμφωνίας με τη Ρωσία για την Κριμαία
  - ✓ Επίσκεψη Putin σε Αυστρία-Ιταλία για South Stream: Η Ευρώπη «ποντάρει» στη σιγουριά των ρωσικών ενεργειακών αποθεμάτων, κόντρα στην αβεβαιότητα της οικονομικής κρίσης και των «εναλλακτικών παρόχων»
  - ✓ Νέα ώθηση στις σχέσεις Ινδίας-Πακιστάν
  - ✓ Ματιές στην επικαιρότητα
-

## **Πολιτικές εξελίξεις στην Ουκρανία έπειτα από την υπογραφή της συμφωνίας με τη Ρωσία για την Κριμαία**

Έντονη πολιτική κινητικότητα προκλήθηκε στην Ουκρανία έπειτα από την επικύρωση, νωρίτερα την προηγούμενη εβδομάδα, της συμφωνίας για την επέκταση της παραμονής του ρωσικού στόλου της Μαύρης Θάλασσας στη βάση της Σεβαστούπολης της Κριμαίας. Η εν λόγω συμφωνία υπογράφηκε την Τετάρτη 21 Απριλίου από τον πρόεδρο της Ρωσίας, Dmitri Medvedev, και τον Ουκρανό ομόλογό του, Victor Yanukovich, έπειτα από συζητήσεις που είχαν οι δύο πρόεδροι κατά τη διάρκεια συνάντησής τους στην πόλη Kharkiv της Ουκρανίας.

Κίεβο και Μόσχα συμφώνησαν για επέκταση της παραμονής των ρωσικών στρατευμάτων στη χερσόνησο της Κριμαίας για 25 χρόνια, ενώ προβλέπεται με ειδικό άρθρο η «σιωπηρή παραμονή» τους για επιπλέον πέντε χρόνια στην περίπτωση που καμία από τις δύο πλευρές δεν παρουσιάσει προσκόμματα. Σύμφωνα με προηγούμενη συμφωνία, η οποία υπογράφηκε το 1997, η Ρωσία θα έπρεπε να εγκαταλείψει τη ναυτική βάση της Σεβαστούπολης το 2017. Τα ρωσικά στρατεύματα θα μπορούν πλέον να παραμείνουν στην περιοχή τουλάχιστον μέχρι το 2042, με ημερομηνία έναρξης της νέας συμφωνίας το 2017, όταν δηλαδή παύσει η ισχύς της προηγούμενης συμφωνίας.

Οι δύο πλευρές εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την εξέλιξη των συνομιλιών που έφεραν την τελική υπογραφή της συμφωνίας. Ο Ουκρανός πρόεδρος ανέφερε ότι η συμφωνία υπεγράφη γιατί ήταν υψίστης σημασίας τόσο για την Ουκρανία όσο και για τους φίλους και εταίρους της χώρας του, εκτιμώντας μάλιστα ότι με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει μια θετική επίδραση στη σταθερότητα στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο Yanukovich, χρειάστηκε να επιταχύνουν τη σχετική απόφαση για την παραμονή του ρωσικού στόλου στο έδαφος της Ουκρανίας «διότι η βάση ήταν απαραίτητη στους Ρώσους φίλους μας».

Από την άλλη πλευρά, η Ουκρανία μπόρεσε να εξασφαλίσει ως αντάλλαγμα έκπτωση από τη Ρωσία για την παροχή φυσικού αερίου, η οποία, σύμφωνα με δηλώσεις του Ρώσου προέδρου, θα ισχύσει από τον τρέχοντα μήνα. Σύμφωνα με το κείμενο που περιλαμβάνει τη νέα συμφωνία για το αέριο, και το οποίο υπέγραψαν οι επικεφαλής των εταιρειών φυσικού αερίου των δύο χωρών, η Ουκρανία θα έχει έκπτωση ύψους

100 δολαρίων στην περίπτωση που η τιμή υπερβαίνει την τρέχουσα τιμή των 330 δολαρίων ανά 1.000 κυβικά μέτρα, ενώ προβλέπεται η διατήρηση της έκπτωσης αυτής σε ποσοστό 30% στην περίπτωση που η τιμή διαμορφώνεται σε χαμηλότερα επίπεδα. Το γεγονός αυτό θεωρήθηκε ως η πιο εποικοδομητική συμφωνία μεταξύ των δύο χωρών από τους υποστηρικτές της κυβέρνησης, δίνοντας ώθηση στην κλονισμένη οικονομία της χώρας αλλά και τη δυνατότητα δανεισμού από το ΔΝΤ. Ο πρόεδρος Yanukovich υπογράμμισε ότι πρόκειται για «γεγονός άνευ προηγουμένου στα χρονικά των ρωσο- ουκρανικών σχέσεων».

Ωστόσο, η ουκρανική αντιπολίτευση αντιτάχθηκε σθεναρά στην παράταση της παραμονής των ρωσικών στρατευμάτων στην Κριμαία, στάση την οποία τηρούσε και ο προκάτοχος του νυν προέδρου Victor Yushchenko, ο οποίος ήταν αντίθετος σε οποιαδήποτε επέκταση της ρωσικής παρουσίας στην περιοχή, σχολιάζοντας έπειτα από την τροπή των γεγονότων ότι η νέα συμφωνία «ισοδυναμεί με κατοχή». Αμέσως μετά την υπογραφή της συμφωνίας για την Κριμαία, στις 24 Απριλίου χιλιάδες οπαδοί της αντιπολίτευσης συγκεντρώθηκαν ώστε να διαμαρτυρηθούν ενόψει της επικείμενης έναρξης της διαδικασίας επικύρωσης της συμφωνίας την Τρίτη 27 Απριλίου. Στο συγκεντρωμένο πλήθος απευθύνθηκε η πρώην πρωθυπουργός Yulia Tymoshenko λέγοντας ότι «την Τρίτη το κοινοβούλιο θα αρχίσει τη διαδικασία επικύρωσης της απαράδεκτης συμφωνίας για την Ουκρανία», και επισημαίνοντας ότι αυτή αποτελεί «απειλή για τα εθνικά συμφέροντα της Ουκρανίας και την ύπαρξή της ως κυρίαρχο κράτος». Η ένταση έφθασε το ζενίθ την προηγούμενη εβδομάδα, όταν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας της Βουλής για την επικύρωση της συμφωνίας, οπαδοί της αντιπολίτευσης, οι οποίοι συμμετείχαν σε διαδήλωση διαμαρτυρίας που διεξαγόταν παράλληλα, πέταξαν καπνογόνα στο χώρο του κοινοβουλίου ενώ ο πρόεδρος του σώματος δέχθηκε επίθεση με αυγά.

Παρά ταύτα, η Βουλή προχώρησε στην επικύρωση της συμφωνίας, για την οποία απαιτείτο απλή πλειοψηφία 226 ψήφων σε σύνολο 450 μελών, ενώ την ίδια ημέρα έγινε η επικύρωση και στη Ρωσία. Οι διαμαρτυρίες συνεχίστηκαν, ωστόσο, ενώ την έντονη αντίθεσή του εξέφρασε και ο ηγέτης των Τατάρων της Κριμαίας, Mustafa Dzhemilev, υποστηρίζοντας ότι η επέκταση της ρωσικής παραμονής στην Κριμαία αποτελεί παραβίαση του συντάγματος της Ουκρανίας, το οποίο στο άρθρο 17 αναφέρει ότι δεν θα πρέπει να επιτρέπονται ξένες στρατιωτικές βάσεις στο ουκρανικό έδαφος, και δεδομένου ότι η παραμονή των ρωσικών στρατευμάτων μέχρι το 2017

βάσει της παλαιότερης συμφωνίας γινόταν ως εξαίρεση. Ο ίδιος σχολίασε ακόμα ότι η νέα συμφωνία δεσμεύει τις επόμενες γενιές, θεωρώντας ότι η διάρκειά της είναι εξαιρετικά μεγάλη, και προσέθεσε ότι τίθεται ζήτημα για την ακεραιότητα της χώρας και τη σταθερότητα της περιοχής.

### **Εκτίμηση**

*Είναι γεγονός ότι η επίτευξη της νέας συμφωνίας αποτελεί σημαντική εξέλιξη εφόσον μέσα σε λίγες ώρες έδωσε τέλος σε ένα μακροχρόνιο και σημαντικό πρόβλημα ανάμεσα στην Ουκρανία και τη Ρωσία, το οποίο μέχρι πρότινος έμοιαζε άλυτο. Αφενός η Μόσχα εξασφάλισε την παρουσία και δραστηριότητα του στόλου της σε μια καίρια για την ίδια περιοχή, και αφετέρου ο Ουκρανός πρόεδρος φάνηκε συνεπής στις δεσμεύσεις του για επίλυση όλων των ζητημάτων που σκίαζαν τις σχέσεις της χώρας του με τη Ρωσία, έπειτα από τις συνεχείς διενέξεις για το φυσικό αέριο, οι οποίες οδήγησαν αρκετές φορές την κατάσταση στα άκρα. Επιπλέον, η Ουκρανία αποκομίζει σημαντικά πλεονεκτήματα με τη συμφωνία για το αέριο, η οποία ήρθε ως αντιστάθμισμα στη συμφωνία της Κριμαίας, σε μια χρονική συγκυρία κατά την οποία η οικονομία της χώρας βαδίζει έναν Γολγοθά. Σε κάθε περίπτωση, ήταν αναμενόμενο έπειτα από την εκλογή του φιλορώσου νέου προέδρου, ότι οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών θα μεταμορφώνονταν, κάτι το οποίο επιβεβαιώνεται συνεχώς. Εντούτοις, οι δυτικόστροφες δυνάμεις στο εσωτερικό της Ουκρανίας διεκδικούν τον ρόλο τους παρά την παταγώδη αποτυχία της Πορτοκαλί Επανάστασης, με την οποία η χώρα φαίνεται να απομακρύνθηκε από την «αγκαλιά» της Δύσης και του ΝΑΤΟ. Μένει να δούμε εμπράκτως κατά πόσον η Δύση είναι διατεθειμένη να αποδεχθεί την ήττα της στην προσπάθεια να επικρατήσει στην θεωρούμενη «πίσω αυλή» της Ρωσίας.*

### **Επίσκεψη Putin σε Αυστρία-Ιταλία για South Stream: Η Ευρώπη «ποντάρει» στη σιγουριά των ρωσικών ενεργειακών αποθεμάτων, κόντρα στην αβεβαιότητα της οικονομικής κρίσης και των «εναλλακτικών παρόχων»**

Με απόλυτη επιτυχία εστέφθη η τριήμερη επίσκεψη του Ρώσου πρωθυπουργού, Vladimir Putin, στην Αυστρία και την Ιταλία στις 24 με 26 Απριλίου, καθώς κατά τη διάρκειά της επιβεβαιώθηκαν «στρατηγικές» σχέσεις και προωθήθηκε η συνεργασία

σε πολυάριθμους κρίσιμους τομείς, με «αιχμή του δόρατος» την ενεργειακή συνεργασία στο πλαίσιο του project για τον South Stream.

Ο Ρώσος πρωθυπουργός κατέφθασε στην αυστριακή πρωτεύουσα στις 24 Απριλίου με σκοπό την πραγματοποίηση διήμερης επίσκεψης, στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν οι συναντήσεις του με την ηγεσία της χώρας και βέβαια η πολυαναμενόμενη υπογραφή της συμφωνίας για συμμετοχή της χώρας στο project του South Stream. Πράγματι, ο Putin συναντήθηκε με τον Καγκελάριο, Werner Faymann, αλλά και με τον πρόεδρο της χώρας, Heinz Fischer, με τους οποίους συζήτησε ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο της διμερούς συνεργασίας στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών, της πολιτιστικής διπλωματίας και την ανθρωπιστικής δράσης. Παράλληλα, είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει κάποιους αγώνες από το πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα τζούντο που έλαβε χώρα στη Βιέννη (εξάλλου, κι ο ίδιος είναι γνωστός «τζουντόκα» και μάλιστα επίτιμος πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Τζούντο), αλλά και να αποτίσει φόρο τιμής στο μνημείο των πεσόντων για την απελευθέρωση της Αυστρίας από τον ναζιστικό ζυγό σοβιετικών στρατιωτών που υπάρχει στη Βιέννη.

Ωστόσο, το σημαντικότερο μέρος της επίσκεψης αφορά, αναμφίβολα, την υπογραφή της συμφωνίας για συμμετοχή της Αυστρίας στον South Stream. Πράγματι, αμέσως μετά τη συνάντηση του Ρώσου πρωθυπουργού με τον Αυστριακό καγκελάριο, έλαβε χώρα, παρουσία των δύο ηγετών και μέσα σε πολύ καλό κλίμα, η υπογραφή της από τον Ρώσο υπουργό Ενέργειας, Sergei Shmatko, και τον Αυστριακό υπουργό Οικονομικών, Reinhold Mitterlehner. Η υπογραφή της συγκεκριμένης συμφωνίας από την πολιτική ηγεσία των δύο χωρών συνοδεύτηκε, βέβαια, από την υπογραφή του απαραίτητου μνημονίου συνεργασίας ανάμεσα στον ρωσικό ενεργειακό κολοσσό Gazprom και τον μεγαλύτερο ενεργειακό όμιλο της Αυστρίας, OMV, ενώ, όπως αναφέρθηκε, το κοινό εταιρικό σχήμα των δύο ομίλων θα συσταθεί λίαν συντόμως.

Ο επικεφαλής της Gazprom, Alexei Miller, σχολιάζοντας το γεγονός ότι η συμφωνία με την αυστριακή πλευρά αποτελεί ουσιαστικά το τελευταίο κομμάτι στο «παζλ» των συμφωνιών με τις χώρες από τις οποίες θα διέλθει ο αγωγός, δήλωσε πως «μπορούμε πλέον να μετράμε αντίστροφα για την πραγματοποίηση» του project. Συμπλήρωσε, μάλιστα, πως το σύνολο των τεχνικών και οικονομικών εκτιμήσεων και μελετών για το έργο θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον Φεβρουάριο του 2011, ενώ η ολοκλήρωση της

κατασκευής του αγωγού που θα μεταφέρει ετησίως 31 δις κυβικά μέτρα ρωσικό φυσικό αέριο στην Ευρώπη τοποθετείται εντός του 2015. Για την περίπτωση των εξαγωγών φυσικού αερίου στην Αυστρία, μάλιστα, αναμένεται πως με την ολοκλήρωση της κατασκευής του αγωγού θα υπάρξει αύξηση της τάξης των δύο δις κυβικών μέτρων σε ετήσια βάση.

Στη συνέντευξη τύπου που ακολούθησε την υπογραφή της συμφωνίας, ο πρωθυπουργός Putin θέλησε να τονίσει τη σημασία των ρωσικών ενεργειακών αποθεμάτων για την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, υπογράμμισε το γεγονός ότι η χώρα του διαθέτει αποθέματα τα οποία «δεν υπάρχουν πουθενά αλλού στον κόσμο» – ανέφερε ενδεικτικά την ύπαρξη ενός γιγαντιαίου κοιτάσματος φυσικού αερίου στη βορειοανατολική Ρωσία που περιέχει μόνο του 55 τρις κυβικά μέτρα– και βάσει των οποίων μπορεί να εγγυηθεί τη σταθερή παροχή φυσικού αερίου, τόσο για τις ανάγκες της εγχώριας κατανάλωσης, όσο και για τις ανάγκες των ευρωπαϊκών αγορών. Τέλος, αναφερόμενος στις προοπτικές υλοποίησης του ανταγωνιστικού αγωγού Nabucco που σχεδιάστηκε ώστε να προμηθεύει την Ευρώπη με φυσικό αέριο από τον Καύκασο (Αζερμπαϊτζάν) και την Κεντρική Ασία μέσω Τουρκίας, ο Ρώσος ηγέτης δήλωσε ότι ενώ για τον South Stream η ρωσική πλευρά μπορεί να εγγυηθεί ικανά αποθέματα για την κάλυψη όλων των συμβολαίων, για τον Nabucco δεν υπάρχει μέχρι στιγμής κανένα συμβόλαιο και «δεν έχει έννοια να προχωρήσει η κατασκευή του χωρίς να έχουν υπογραφεί συμβόλαια». Κατέληξε λέγοντας χαρακτηριστικά «είναι θέμα αποθεμάτων, με τι θα γεμίσει ο αγωγός (Nabucco);».

Μετά το πανηγυρικό κλίμα της Βιέννης ο Ρώσος πρωθυπουργός έτυχε της ίδιας θερμής υποδοχής και στην Ιταλία, όπου συναντήθηκε με τον ομόλογό του, Silvio Berlusconi, στις 25 Απριλίου. Ωστόσο, αν η συμφωνία με την Αυστρία είχε το χαρακτήρα μιας «νεόκοπης», πλην σημαντικότητας, προσέγγισης ανάμεσα στις δύο χώρες με κύριο άξονα την ενεργειακή συνεργασία στο πλαίσιο του South Stream, η συνάντηση των ηγετών Ρωσίας και Ιταλίας ανέδινε το «άρωμα» μιας σταθερής, δοκιμασμένης και πολύπλευρης συνεργασίας στρατηγικού χαρακτήρα. Ας μην λησμονούμε πως η Ιταλία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της Ρωσίας, με το ύψους του διμερούς εμπορίου να φτάνει τα 52,9 δις δολάρια για το 2008 και τα 32,9 δις για το 2009, ενώ τα κοινά projects ανάμεσα στις δύο χώρες εκτείνονται σε όλους σχεδόν τους τομείς.

Στην κορυφή της ημερήσιας διάταξης των συνομιλιών ανάμεσα στους δύο ηγέτες στις 26 Απριλίου βρέθηκαν θέματα ενεργειακής και οικονομικής συνεργασίας. Καταρχήν, συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούν την υλοποίηση του South Stream, στην κοινοπραξία του οποίου συμμετέχει ο μεγάλος ιταλικός ενεργειακός όμιλος Eni, και μάλιστα ο Ρώσος πρωθυπουργός διέψευσε τη φημολογία για καθυστερήσεις στην υλοποίηση του εξαιτίας διαφωνιών ανάμεσα στις δύο πλευρές. Επ' ευκαιρία, μάλιστα, ο Ρώσος ηγέτης ανέφερε πως η συμφωνία συμμετοχής της γαλλικής εταιρείας Electricite de France (EDF) θα λάβει χώρα εντός του προσεχούς Ιουνίου. Επίσης, ο Putin δήλωσε πως ιταλικές κατασκευαστικές εταιρείες έλαβαν συμβόλαια ύψους δύο δις δολαρίων στο πλαίσιο κατασκευής και του αγωγού Nord Stream, συμπληρώνοντας, μάλιστα, πως θα υπάρξει συνέχεια και σε αυτό το πεδίο συνεργασίας. Στον ενεργειακό τομέα, επίσης, ανήκει η συμφωνία που υπέγραψαν οι δύο πλευρές για συνεργασία στην κατασκευή ενός πειραματικού πυρηνικού αντιδραστήρα σύντηξης σε ρωσικό έδαφος.

Στον τομέα της οικονομικής συνεργασίας, συζητήθηκαν οι διμερείς συνεργασίες στην αυτοκινητοβιομηχανία (ανάμεσα στη ρωσική εταιρεία Sollers JSC και την ιταλική Fiat) και στις αερομεταφορές (ανάμεσα στη ρωσική Aeroflot και την ιταλική Alitalia), ενώ υπεγράφη και μία συμφωνία που αφορά τη συμμετοχή της Ρωσίας στην ανοικοδόμηση της πληγείσας από τον Εγκέλαδο ιταλικής πόλης L' Aquila. Επίσης, από την ατζέντα των συνομιλιών δεν έλειψαν και ζητήματα γενικότερης πολιτικής, όπως η διεθνής οικονομική κρίση, οι σχέσεις της Ρωσίας με την ΕΕ και το ΝΑΤΟ, αλλά η συνθήκη για μια νέα αρχιτεκτονική ασφάλειας στην Ευρώπη που έχει προτείνει ο Ρώσος πρόεδρος, Dmitry Medvedev. Τέλος, στο πεδίο της πολιτιστικής διπλωματίας, οι δύο ηγέτες είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν θέματα που αφορούν τις οργανωτικές λεπτομέρειες του «Έτους ιταλικής γλώσσας και πολιτισμού 2011» στη Ρωσία.

#### **Εκτίμηση**

*Τα αποτελέσματα της επίσκεψης του Ρώσου πρωθυπουργού στην Αυστρία και την Ιταλία χωρίς αμφιβολία αποδεικνύουν τις ευρύτατες προοπτικές της ευρω-ρωσικής συνεργασίας σε ένα ευρύ φάσμα πεδίων, με προεξάρχον, ασφαλώς, το ενεργειακό. Με*

την υπογραφή της συμφωνίας με την Αυστρία η Μόσχα ολοκληρώνει την «αλυσίδα» των συμφωνιών με τις χώρες τις οποίες θα διατρέχει ο αγωγός και μάλιστα αποκτά έναν ανεκτίμητο συνεργάτη, καθώς η γεωγραφική θέση της Αυστρίας, στην «καρδιά» της Ευρώπης, την καθιστά ενεργειακό «κόμβο» εξαιρετικής σημασίας. Το γεγονός αυτό φέρνει τη Μόσχα σε εξαιρετικά πλεονεκτική έναντι των υποστηρικτών του εναλλακτικού αγωγού Nabucco, το μέλλον του οποίου καθίσταται ολοένα και πιο αβέβαιο όσο προχωρά η υλοποίηση του South Stream. Η δραστήρια συμμετοχή της ιταλικής Eni και μάλιστα η διαφαινόμενη συμμετοχή και της γαλλικής EDF στο project αποδεικνύει σε μεγάλο βαθμό τη «ρωσική επιλογή» των ευρωπαϊκών αγορών στον τομέα της ενέργειας. Βέβαια, με την ολοκλήρωση της φάσης των συμφωνιών, θα πρέπει να ξεκινήσει η φάση της κατασκευαστικής υλοποίησης του South Stream και τούτο αποτελεί μια περίπλοκη, χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία, η πορεία της οποίας θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τις μακροπρόθεσμες τάσεις της ευρωπαϊκής ενεργειακής αγοράς που δεν είναι πάντα προβλέψιμες. Ωστόσο, η Μόσχα, σε αντίθεση με τους ανταγωνιστές της που έχουν μείνει αρκετά πίσω, θα είναι σε θέση να διαπραγματεύεται συγκεκριμένα συμβόλαια. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, φαίνεται ξεκάθαρα πως οι ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν πλέον τη συνεργασία με τη Μόσχα ως μια σίγουρη «επένδυση» με «σταθερές αποδόσεις», σε μια εποχή μάλιστα που η αβεβαιότητα κυριαρχεί συνολικά στην οικονομία, εξαιτίας της σοβούσας οικονομικής κρίσης, αλλά και ειδικότερα στον τομέα της ενέργειας, όπου οι υποσχέσεις των «εναλλακτικών παρόχων» δεν φαίνεται μέχρι στιγμής να πείθουν ιδιαίτερα τις ευρωπαϊκές αγορές.

### **Νέα ώθηση στις σχέσεις Ινδίας-Πακιστάν**

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την αποκατάσταση των σχέσεων των δυο χωρών, πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου η συνάντηση του Ινδού πρωθυπουργού, Manmohan Singh, με τον Πακιστανό ομόλογο του, Yousuf Raza Gilani. Οι δυο πρωθυπουργοί συνομίλησαν για περισσότερο από μια ώρα στην πρωτεύουσα του Bhutan, Thimphu, στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής για την Περιφερειακή Συνεργασία της Ένωσης οκτώ κρατών της νότιας Ασίας.

Μετά το τέλος της συνάντησης των δυο πρωθυπουργών, ακολούθησε συνέντευξη τύπου των υπουργών Εξωτερικών των δυο κρατών, οι οποίοι χωρίς να δώσουν λεπτομέρειες για τα όσα συζήτησαν οι δυο ηγέτες, επεσήμαναν το καλό κλίμα, το

οποίο επικράτησε στη συνάντηση. Η Ινδή υπουργός Εξωτερικών, Nirupama Rao, χαρακτήρισε τις συνομιλίες ως «πολύ καλές» και πρόσθεσε ότι Singh και Gilani συμφώνησαν ότι οι σχέσεις μεταξύ των δυο χωρών πρέπει να εξομαλυνθούν και για το σκοπό αυτό έδωσαν εντολή στους υπουργούς Εξωτερικών να συναντηθούν το συντομότερο δυνατό. Από τη μεριά του, ο Πακιστανός υπουργός Εξωτερικών, Shah Mehmood Qureshi, τόνισε ότι η συνάντηση των δυο ηγετών έγινε προς τη σωστή κατεύθυνση και ότι τέθηκαν όλα τα ζητήματα επί τάπητος άνευ όρων.

Οι σχέσεις των δυο χωρών υπήρξαν τεταμένες από το 1947, όταν το Πακιστάν αποσχίστηκε από την Ινδία. Σημαντικότερο «αγκάθι» στις μεταξύ τους σχέσεις αποτελεί η περιοχή του Κασμίρ, την οποία διεκδικούν αμφότερες οι χώρες και για την οποία έχουν προβεί μέχρι σήμερα σε δυο πολεμικές αναμετρήσεις. Ένα άλλο ζήτημα που έχει δημιουργήσει ένταση στις σχέσεις των δυο πυρηνικών δυνάμεων είναι η διαμάχη αναφορικά με την κατασκευή φράγματος στον Ινδό ποταμό που άρχισε η Ινδία το 1984. Το Πακιστάν αντιδρά έντονα στην ενέργεια αυτή, εκτιμώντας ότι στερεί από τη χώρα μερίδιο του νερού που της αναλογεί.

Τον Ιανουάριο του 2004 οι δυο πλευρές ξεκίνησαν ειρηνευτικό διάλογο με σκοπό να επιλύσουν όλα τα προβλήματα που τις φέρουν αντιμέτωπες. Ωστόσο, τον Νοέμβριο του 2008 η ειρηνευτική διαδικασία διακόπηκε ύστερα από τρομοκρατική επίθεση στη ινδική πόλη Βομβάη που είχε σαν αποτέλεσμα τον θάνατο 166 ατόμων. Η Ινδία επέρριψε ευθύνες στο Πακιστάν για την εκπαίδευση των δραστών επί του εδάφους του και ανακοίνωσε πως δεν πρόκειται να συνεχίσει τον διάλογο εάν το Ισλαμαμπάντ δεν οδηγήσει στη δικαιοσύνη τους υπεύθυνους. Από την πλευρά του, το Πακιστάν αρνείται την εμπλοκή του στη τρομοκρατική ενέργεια και ζητά επανέναρξη των συνομιλιών.

### **Εκτίμηση**

*Η συνάντηση των πρωθυπουργών Ινδίας-Πακιστάν ήταν μια ιδιαίτερα ενθαρρυντική εξέλιξη και ενδεχομένως να σηματοδοτεί τη νέα σελίδα που ανοίγει στις σχέσεις των δυο χωρών που είχαν επιδεινωθεί σημαντικά ύστερα από την επίθεση στη Βομβάη το 2008. Φαίνεται, λοιπόν, πως οι δυο χώρες έχουν πλέον την πρόθεση να προσπαθήσουν για την επανέναρξη του διμερούς διαλόγου ώστε να επιλύσουν τα, χωρίς αμφιβολία, ακανθώδη ζητήματα που τις φέρουν αντιμέτωπες, με κορυφαίο αυτό του Κασμίρ.*

*Εξάλλου, είναι γεγονός πως οι διακρατικές συνομιλίες οδηγούν στην εξομάλυνση των διαφορών και συμβάλλουν μακροπρόθεσμα στην δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης. Επιπλέον, στην περίπτωση του Πακιστάν και της Ινδίας, δεν πρέπει να λησμονούμε πως πρόκειται για δύο πυρηνικές δυνάμεις, οι οποίες στοχεύουν απερίφραστα το πυρηνικό τους πρόγραμμα η μία κατά της άλλης. Αν η κατοχή πυρηνικών συνδυαστεί με την πολιτική αστάθεια και τον εξτρεμισμό στο Πακιστάν, τότε δημιουργείται μια «ωρολογιακή βόμβα» με απρόβλεπτες συνέπειες. Πάντως, κάθε προσπάθεια εύρεσης διαύλων επικοινωνίας δεν ωφελεί μόνο τις εμπλεκόμενες χώρες αλλά και τη γενικότερη ασφάλεια και σταθερότητα στην Νότιο-Ανατολική Ασία.*

## **Ματιές στην επικαιρότητα**

### **Πολιτική**

- **Ο Ρώσος πρόεδρος, Dmitry Medvedev, διεξήγαγε διήμερη επίσημη επίσκεψη στη Δανία και τη Νορβηγία** στις 26-28 Απριλίου. Σημαντικό αποτέλεσμα της επίσκεψης συνιστά η υπογραφή μιας προκαταρκτικής συμφωνίας με τη Νορβηγία για τη διευθέτηση της διαφοράς τους στη θάλασσα του Μπάρεντς. Οι δύο χώρες για δεκαετίες δεν συμφωνούσαν στην από κοινού οριοθέτηση των θαλάσσιων συνόρων τους, καθώς καθεμία επιθυμούσε να καρπωθεί το μεγαλύτερο δυνατό κομμάτι της θάλασσας του Μπάρεντς, η οποία είναι πλούσια σε κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικό αέριο. Ο πρόεδρος Medvedev τόνισε πως ελπίζει ότι η τελική συμφωνία θα είναι άμεσα έτοιμη προς υπογραφή, επισφραγίζοντας με τον καλύτερο τρόπο τη νέα σελίδα στις σχέσεις της χώρας του με τη Νορβηγία. Όσον αφορά στην επίσκεψη στη Δανία, ο Medvedev απέσπασε τη συγκατάθεση της πολιτικής ηγεσίας της χώρας για συνεργασία στον τομέα της ενέργειας και των θαλάσσιων συγκοινωνιών.
- **Τη λήψη νέων κυρώσεων κατά του Ιράν ζήτησε η Ρωσία από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ** στις 29 Απριλίου. Σύμφωνα με τον υπουργό εξωτερικών της χώρας, Sergei Lavrov, η έλλειψη συνεργασίας εκ μέρους του Ιράν αναγκάζει τη διεθνή κοινότητα να υιοθετήσει μια σκληρή στάση που εκφράζεται μέσω κυρώσεων.

- **Στις 26 Απριλίου άρχισε τις εργασίες της η εαρινή Σύνοδος του Συμβουλίου της Ευρώπης.** Η Σύνοδος θα επεξεργαστεί πληθώρα θεμάτων, όπως οι κοινωνικές επιπτώσεις της διεθνούς οικονομικής κρίσης, οι ρωσο-γεωργιανές διαφορές, η πειρατεία και ο εξτρεμισμός. Τέλος, ο Thomas Hammarberg, Επίτροπος του Συμβουλίου για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρουσίασε την ετήσια έκθεση προόδου των χωρών-μελών ως προς το σεβασμό τους.
- **Η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή της Πολωνίας έχει δεχθεί 23 υποψηφιότητες μέχρι στιγμής για τις προεδρικές εκλογές που ορίστηκαν για τις 20 Ιουνίου.** Υπολογίζεται πως από τους υποψηφίους αυτούς περίπου οι μισοί θα αποσπάσουν τις 100.000 ψήφους, οι οποίες είναι απαραίτητες για να εξασφαλιστεί το έγκυρο της υποψηφιότητας. Μεταξύ των διεκδικητών του προεδρικού αξιώματος συμπεριλαμβάνεται και ο Jaroslaw Kaczynski, δίδυμος αδερφός του εκλιπόντος προέδρου, ο αναπληρωτής πρωθυπουργός, Waldemar Pawlak, και ο ηγέτης του δημοκρατικού κόμματος, Grzegorz Napieralski.
- **Ο Σέρβος πρόεδρος, Boris Tadic, πραγματοποίησε επίσημη συνάντηση με τον Βούλγαρο πρωθυπουργό, Boyko Borishov στις 26 Απριλίου.** Οι δύο άνδρες συζήτησαν τόσο τις διμερείς σχέσεις όσο και τις γενικότερες εξελίξεις στη Βαλκανική Χερσόνησο.
- **Την ανανέωση του ενδιαφέροντος της στο ζήτημα του Nagorno-Karabakh επιδεικνύει η Ρωσία,** μέσω αποστολής του νέου προέδρου της "Ομάδας Μινσκ" του ΟΑΣΕ, Igor Popov, στην Αρμενία στις 29 Απριλίου. Σε δήλωσή του, ο Ρώσος αξιωματούχος εμφανίζεται «πρόθυμος να κάνει κάθε προσπάθεια για να επιλυθεί η διαφωνία το συντομότερο δυνατόν». Η συνάντηση του Popov με τον πρόεδρο της αυτοανακηρυχθείσας δημοκρατίας του Karabakh, Bako Sahakian, επικεντρώθηκε σε κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα που αντιμετωπίζει η αμφισβητούμενη περιοχή.

- Με δήλωσή του στις 30 Απριλίου, ο **Ιρακινός πρωθυπουργός αποδοκίμασε την επιμονή της διεθνούς κοινότητας για ανάμιξη στον σχηματισμό κυβέρνησης στη χώρα του**, μετά την κατακραυγή που επέσυραν τα υψηλά επίπεδα διαφθοράς των εκλογών της 7<sup>ης</sup> Μαρτίου. Συγκεκριμένα, ο Nuri al-Maliki επεσήμανε πως μια βαθύτερη εξωτερική παρέμβαση δεν θα ωφελήσει σε τίποτα το Ιράκ, παρά μόνο θα καθυστερήσει την πορεία του προς την αυτοδιαχείρισή του. Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχει ο κύριος εκλογικός του αντίπαλος, πρώην πρωθυπουργός Iyad Allawi, που κάλεσε τα Ηνωμένα Έθνη να εγκαθιδρύσουν μια μεταβατική κυβέρνηση με μοναδικό τη ρόλο την επίβλεψη νέων εκλογών.
  
- **Ειδικοί απεσταλμένοι από το Συμβούλιο της Ευρώπης βρέθηκαν στη Σερβία για να ερευνήσουν τη χρηματοδότηση των κομμάτων** σε μια προσπάθεια να καταπολεμηθεί η διαφθορά στον πολιτικό βίο της χώρας. Η επιτροπή των ειδικών συναντήθηκε με εκπροσώπους κρατικών ιδρυμάτων, κομμάτων, ΜΚΟ και των ΜΜΕ. Τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν στην ολομέλεια του Στρασβούργου το Σεπτέμβρη. Στην αναφορά που υποχρεούνταν να καταθέσουν τα κόμματα για το 2009, ανταποκρίθηκαν μόνο τα 14 από τα 23 κοινοβουλευτικά και οι αναφορές τους κρίθηκαν κατά βάση ατελείς.
  
- **Νέα εποχή ξεκινάει για τις σχέσεις Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και Σερβίας** μετά τη συνάντηση των προέδρων των δύο χωρών στη Κωνσταντινούπολη, με πρωτοβουλία του Τούρκου προέδρου, Abdullah Gull. Αποτέλεσμα της συνάντησης ήταν η υπογραφή μιας διακήρυξης που προκρίνει την αλληλοκατανόηση, την ασφάλεια, το διάλογο, τη διατήρηση της πολυεθνικότητας και πολυπολιτισμικότητας στην περιοχή. Επιπλέον, ο Σέρβος πρόεδρος, Boris Tadic επεσήμανε ότι η χώρα δεν πρόκειται να δημιουργήσει προβλήματα στη σταθερότητα της Β-E στο μέλλον. Οι δυο βαλκανικές χώρες ενισχύουν με αυτό τον τρόπο την υποψηφιότητα τους για την ΕΕ, όπως και η Τουρκία που επιδιώκει ηγετικό ρόλο στη νοτιοανατολική Ευρώπη.

- **Δημοψήφισμα καλείται να προκηρύξει το σλοβενικό κοινοβούλιο μέσα στην εβδομάδα για την έγκριση και από τους πολίτες της συνοριακής διευθέτησης με την Κροατία.** Αν και τα κοινοβούλια και των δύο χωρών έχουν επικυρώσει τη συμφωνία, οι Σλοβένοι νομοθέτες κρίνουν πως το Σύνταγμα προκρίνει δημοψήφισμα για επικύρωση συνοριακών μεταβολών.
- **Ο γγ του NATO, Anders Fogh Rasmussen, πραγματοποίησε την πρώτη του επίσκεψη στην Αλβανία** αφ' ότου ανέλαβε τη θέση. Παράλληλα, εγκωμίασε το ρόλο της Αλβανίας στην περιοχή και στο NATO αλλά και για τη συμμετοχή της με ειρηνευτικά στρατεύματα στο Αφγανιστάν. Τέλος, κάλεσε τα αλβανικά κόμματα να ξεφύγουν από το φαύλο κύκλο των αλληλοκατηγοριών κα της αδράνειας που έχουν εισέλθει.

### Άμυνα και Ασφάλεια

- **Η ρωσική αμυντική βιομηχανία φαίνεται εσχάτως να «χωλαίνει» σε σχέση με τις επιδόσεις των ανταγωνιστών της,** σύμφωνα με εκτιμήσεις Ρώσων ειδικών. Συγκεκριμένα, στις 28 Απριλίου τα μέλη της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών, Vladimir Fortov και Igor Kalyaev, δήλωσαν στην Rossiiskaya Gazeta πως η μείωση των κονδυλίων για την έρευνα δυσχεραίνει τις προσπάθειες της χώρας να παραμείνει ανταγωνιστική στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας. Ωστόσο, επισημαίνεται πως ο ίδιος ο Ρώσος πρόεδρος, D. Medvedev, εξήγγειλε τον περασμένο μήνα τις κατευθυντήριες γραμμές της εθνικής πολιτικής στον συγκεκριμένο τομέα που σκοπό έχουν την περαιτέρω ανάπτυξή της. Ωστόσο, όπως επεσήμαναν οι δύο ειδικοί, ο τομέας της καινοτομίας πρέπει να υποστηριχθεί πιο ουσιαστικά με την προώθηση «μακράς πνοής» επιστημονικών ερευνητικών προγραμμάτων.
- **Οι ναυτικές ασκήσεις στη Μαύρη Θάλασσα, στις οποίες έλαβαν μέρος πολεμικά πλοία από τη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Τουρκία, ολοκληρώθηκαν με επιτυχία.** Οι εν λόγω ασκήσεις που πραγματοποιήθηκαν 9-27 Απριλίου, στο πλαίσιο της τουρκικής πρωτοβουλίας

του 2001 για την «Blackseafort», είχαν σαν στόχο την αντιμετώπιση απειλών κατά της σταθερότητας στην περιοχή και περιελάμβαναν προσομοιώσεις τακτικών εμπλοκών, αντιαεροπορικών επιλογών και αντιτρομοκρατικής δραστηριότητας.

## Οικονομία

- **Κοινό τελωνείο πρόκειται να αποκτήσουν η Ρωσία, η Λευκορωσία και το Καζακστάν**, τηρώντας τις σχετικές τριμερείς συμφωνίες, σύμφωνα με δήλωση του πρωθυπουργού, Vladimir Putin, την 27<sup>η</sup> Απριλίου. Οι νέοι ενοποιημένοι μηχανισμοί θα τεθούν σε ισχύ την 1<sup>η</sup> Ιουλίου 2010. Την ίδια ημερομηνία αναμένεται να τεθεί πλήρως ο συνοριακός έλεγχος υπό την ευθύνη της νεοδημιουργηθείσας ένωσης. Εκτός αυτού, ο συνοριακός έλεγχος θα διεξάγεται στα εξωτερικά σύνορα της Λευκορωσίας, ενώ θα απλουστευτούν κατά πολύ οι διαδικασίες στα σύνορα με το Καζακστάν. Κατά τα λεγόμενα του Ρώσου πρωθυπουργού «αυτές οι αλλαγές θα αποδειχθούν ευεργετικές για τους πολίτες και θα δημιουργήσουν επιπρόσθετες πιθανότητες για την δημιουργία νόμιμων επιχειρήσεων».
  
- **Σε μείωση του βασικού επιτοκίου δανεισμού προχώρησε, για 13<sup>η</sup> φορά μέσα στο χρόνο, η κεντρική τράπεζα της Ρωσίας**. Συγκεκριμένα, η Bank Rosii μείωσε το επιτόκιο κατά 25 μονάδες βάσης, φέρνοντας το στο ιστορικό χαμηλό του 8% με σκοπό να στηρίξει την ανάπτυξη αλλά και την ενίσχυση των πιστωτικών ροών. Σύμφωνα, μάλιστα, με ανακοίνωση της τράπεζας, η οικονομική ανάπτυξη παραμένει ασταθής και υπάρχει ανάγκη στήριξης της εγχώριας ζήτησης. Το νέο επιτόκιο έχει τεθεί σε ισχύ από τις 30 Απριλίου.
  
- **Ρυθμό ανάπτυξης 4,5% κατέγραψε η Ρωσία το πρώτο τρίμηνο του 2010, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο**, σύμφωνα με ανακοίνωση του υπουργείου οικονομικών. Μάλιστα, τον Μάρτιο η οικονομική δραστηριότητα αναζωογονήθηκε ιδιαίτερα με θετικές τάσεις στις κατασκευές και στις μεταποιήσεις. Η Ρωσία ανακάμπτει από την πρώτη της ύφεση σε μία

δεκαετία, κατά την οποία το ΑΕΠ της σημείωσε πτώση κατά 7,9% το 2009. Για το σύνολο του 2010, το ρωσικό υπουργείο οικονομικών αναμένει η οικονομία της χώρας να αναπτυχθεί με ρυθμό 4%.

- **Η GazpromBank, θυγατρική της ρωσικής εταιρείας Gazprom, πρόκειται να δραστηριοποιηθεί στην Κύπρο**, σύμφωνα με τον Κύπριο υπουργό οικονομικών Χαρίλαο Σταυράκη. Επιπρόσθετα, ο υπουργός επισήμανε πως γίνεται μια μεγάλη μάχη με τη Ρωσία ώστε να ψηφιστεί από το ρωσικό κοινοβούλιο η σύμβαση για την αποφυγή διπλής φορολογίας πριν από την προγραμματισμένη επίσκεψη του Ρώσου προέδρου, Dmitry Medvedev, στην Κύπρο τον Οκτώβριο.
- **Διαβουλεύσεις με τη διοίκηση της Αρχής Διαχείρισης Κρατικής Περιουσίας στη Ρουμανία είχε κλιμάκιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου**. Πρόκειται για την 4η αξιολόγηση της ρουμανικής οικονομίας από το ΔΝΤ ενώ η αποστολή θα παραμείνει στη χώρα μέχρι τις 7 Μαΐου με σκοπό να αξιολογηθεί πλήρως η πρόοδος της ρουμανικής οικονομίας. Στην περίπτωση που η αξιολόγηση είναι θετική, η χώρα θα λάβει τον Ιούνιο την πέμπτη δόση δανειοδότησης ύψους 768 εκ. δολαρίων.
- **Ενδυνάμωση της συνεργασίας Βουλγαρίας-Ισραήλ με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων έργων** από τις επιχειρήσεις των δυο χωρών συμφώνησαν οι υπουργοί οικονομικών των δυο χωρών κατά τη διάρκεια συνάντησης τους στο Τελ-Αβίβ στις 28 Απριλίου. Οι δυο υπουργοί συμφώνησαν να ενισχύσουν την συνεργασία τους σε πολλούς τομείς όπως αυτούς της γεωργίας, της φαρμακοβιομηχανίας και των υποδομών.
- **Σε κίνητρα για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας προχωράει ο Σέρβος υπουργός Οικονομικών**. Για κάθε νέα θέση εργασίας, η επιδότηση μπορεί να φτάσει τα 10.000 ευρώ. Παράλληλα, σημείωσε ότι το οικονομικό πρόγραμμα της κυβέρνησης έχει οδηγήσει στη δημιουργία 17.000 θέσεων εργασίας από το 2006.
- **Η «κυβέρνηση» του Κοσσόβου εξήγγειλε την πρόθεση να αναθέσει τη διοίκηση του αεροδρομίου της Πρίστινα σε επενδυτή που θα πλειοδοτήσει**. Ο επενδυτής θα αναλάβει τη διαχείριση του αεροδρομίου για

είκοσι χρόνια αλλά και την υποχρέωση να επενδύσει 100 εκατ. ευρώ στην αναμόρφωσή του.

### Περιβάλλον

- **Ο Ρώσος προεδρικός σύμβουλος για την κλιματική αλλαγή, Alexander Bedritsky, απέκλεισε στις 26 Απριλίου την πιθανότητα να υπογραφεί μια διεθνής συμφωνία που να διαδέχεται το Πρωτόκολλο του Κιότο εντός του 2010.** Ως βασικότερο λόγο ο σύμβουλος Bedritsky θεωρεί την ύπαρξη νέων επιστημονικών στοιχείων που αναγκάζουν τα κράτη να αναθεωρήσουν τα μέχρι σήμερα δεδομένα, οπότε η νέα συνθήκη όταν και εάν υπογραφεί θα πρέπει να καλύπτει κάποια από τα θέματα που εισήγαγε το Κιότο, αλλά θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα νέα δεδομένα, δημιουργώντας έτσι νέους μηχανισμούς. Τόνισε, πάντως, ότι η νέα συνθήκη θα πρέπει να περιλαμβάνει δεσμεύσεις για όλες τις χώρες, ακόμη και τις αναπτυσσόμενες, αλλά και να υπογραφεί απ' όλες, και ιδίως όλες τις αναπτυγμένες. Μάλιστα, διευκρίνισε ότι η Ρωσία δεν θα συνεχίσει να αποτελεί μέλος του Κιότο, αν όλες οι χώρες δε συμφωνήσουν στους κοινούς κανόνες ως προς τη μείωση των εκπομπών και φυσικά αν όλες δεν συμμετάσχουν στα συμφωνηθέντα κατά τις διεθνείς διαπραγματεύσεις στο Κανκούν του Μεξικού μεταξύ 29 Νοεμβρίου-10 Δεκεμβρίου 2010.
- **Έκκληση για τη δημιουργία νέων κανόνων που θα προστατεύουν τον Αρκτικό Κύκλο από το συνεχές λιώσιμο των πάγων έκανε η WWF στις 26 Απριλίου, λίγο πριν ο Ρώσος πρόεδρος Medvedev συναντηθεί με τον Νορβηγό πρωθυπουργό στο Όσλο για τον μεταξύ τους διαμοιρασμό των θαλάσσιων συνόρων επί του Αρκτικού Κύκλου.** Συγκεκριμένα, στις 26 Απριλίου η WWF δημοσίευσε 3 εκθέσεις υπό τον κοινό τίτλο " The International Governance and Regulation of the Marine Arctic ", με την οποία κρούει τον κώδωνα του κινδύνου ότι η μείωση των παγωμένων περιοχών του Βόρειου Πόλου συνεπάγεται από τη μία τη διάνοιξη νέων εμπορικών (δια)δρόμων αλλά από την άλλη μπορεί να συνεπάγεται μια εκτεταμένη βλάβη στην περιβαλλοντική και κλιματική ισορροπία του

πλανήτη, η οποία πρέπει να προστατευτεί με τη σύναψη νέων αυστηρών κανόνων, καλώντας τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ, Καναδά, Δανίας, Νορβηγίας και Ρωσίας να προωθήσουν εναλλακτικές πρακτικές που να λειτουργούν υπέρ της διάσωσης της περιοχής. Τα οφέλη που μπορεί να προκύψουν από τη διάνοιξη του Αρκτικού Κύκλου μπορεί να είναι πολλά και σημαντικά, ιδιαίτερα στους τομείς την ναυτιλίας, του εμπορίου, της αλιείας και της εξόρυξης των πλούσιων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων της περιοχής, αλλά σε μακροχρόνια οπτική τα οφέλη αυτά μπορεί να αναστραφούν. Η WWF προειδοποιεί ότι η εξαντλητική εξόρυξη στην περιοχή μπορεί να σηματοδοτεί μια οικολογική καταστροφή, όμοια ή χειρότερη με την περίπτωση του Exxon Valdez το 1989, ή την περίπτωση της έκρηξης θαλάσσιας πετρελαιοπηγής στον Κόλπο του Μεξικού πριν λίγες ημέρες.

- **Μεταξύ 27-29 Απριλίου πραγματοποιήθηκε στην Μόσχα ειδικό σεμινάριο του NATO πάνω στην "Περιβαλλοντική Ασφάλεια και την Οικο-Τρομοκρατία".** Το ειδικό αυτό εργαστήριο-σεμινάριο, που αποτελεί συνέπεια της προσέγγισης μεταξύ Ρωσίας – NATO της τελευταίας περιόδου, στόχο είχε την ενδελεχή ανάλυση των αρνητικών επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον, αλλά και τον καθορισμό του όρου "Οικο-Τρομοκρατία". Χορηγός της επιστημονικής συνάντησης ήταν το νατοϊκό πρόγραμμα για την Επιστήμη επί της Ειρήνης και της Ασφάλειας (NATO's Science for Peace and Security Programme) με τη συμμετοχή 44 ειδικών τόσο από χώρες-μέλη του NATO, όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, το Βέλγιο, η Πορτογαλία, η Τσεχία και η Τουρκία, όσο και από τις χώρες των νατοϊκών Προγραμμάτων του Μεσογειακού Διαλόγου και της Συνεργασίας για την Ειρήνη, όπως η Αίγυπτος, το Ισραήλ, η Μογγολία, η Ουκρανία, το Ουζμπεκιστάν και η Μολδαβία.
- **Επίσκεψη στην αρκτική περιοχή Alexandra Land, ένα από τα νησιά του ρωσικού αρκτικού αρχιπελάγους Franz Josef Land, πραγματοποίησε ο Ρώσος πρωθυπουργός Putin στις 29 Απριλίου, τονίζοντας πως ο Αρκτικός Κύκλος χρειάζεται έναν «εντατικό καθαρισμό», εφόσον τα επίπεδα τις ρύπανσης είναι 6 φορές μεγαλύτερα από το κανονικό.** Ο Ρώσος πρωθυπουργός δήλωσε πως η μείωση της στρατιωτικής συνεργασίας που

ακολούθησε την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης συνετέλεσε ώστε η περιοχή να μετατραπεί σε μια «χωματερή» από χιλιάδες άδεια βαρέλια, παλιά αεροπλάνα, αυτοκίνητα ακόμα και καράβια που για χρόνια απορρίπτονταν στην Αρκτική. Μάλιστα, υπολόγισε τους τόνους λιπαντικών που ρίχτηκαν στους 40.000-60.000 τόνους, με αποτέλεσμα ο καθαρισμός του Αρκτικού να αποτελεί στρατηγική υψίστης σημασίας για την χώρα. Κατά την επίσκεψή του τοποθέτησε και ειδικό σύστημα εντοπισμού σε μια πολική αρκούδα, τονίζοντας πως μόνο 25.000 εκπρόσωποι του σπάνιου αυτού είδους έχουν μείνει σε όλο τον κόσμο και πως υπάρχει τεράστια ανάγκη να προστατευθούν τόσο τα πολικά είδη όσο και τα ενδιαυτήματά τους και τα ποσοστά της διαθέσιμης τροφής τους, καλώντας ταυτόχρονα στη δημιουργία μια διεθνούς συμφωνίας για την προστασία των πολικών αρκούδων, καθώς μια αύξηση της μέσης θερμοκρασίας κατά 3-4 βαθμούς Κελσίου μπορεί να συνεπάγεται την οριστική απώλεια του είδους. Τέλος, δεν απέκλεισε τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, ειδικότερα στον τομέα της επιστημονικής έρευνας στην περιοχή, για τον εντοπισμό και την διάσωση των εναπομεινουσών πολικών αρκούδων της Ρωσίας.

- Την ίδια στιγμή που ο επικεφαλής του ρωσικού Κέντρου Μετεωρολογίας, Alexander Frolov, δήλωνε στις 29 Απριλίου ότι το πάχος του πάγου έχει αδυνατίσει πάρα πολύ στην Αρκτική, σε σημείο που πλατφόρμες εξόρυξης να μπορούν να τοποθετούν πάνω σε στέρεο έδαφος, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Ρωσίας, Roscosmos, ανακοίνωσε την πρόθεσή της να επενδύσει 68 δις ρούβλια (δηλ. \$ 2,3 δις) για τη δημιουργία ενός συστήματος δορυφόρων παρακολούθησης και ελέγχου των αλλαγών που επιφέρουν οι κλιματικές ανισορροπίες καθώς και ανακάλυψης νέων ενεργειακών κοιτασμάτων. Το δορυφορικό σύστημα αυτό θα παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τις καιρικές συνθήκες και την περιβαλλοντική κατάσταση της Αρκτικής, δείχνοντας ταυτόχρονα τα σημεία όπου εντοπίζονται νέα κοιτάσματα υδρογονανθράκων, ενώ θα παρέχει και ασφαλείς διόδους τηλεπικοινωνίας σε απομακρυσμένες περιοχές για τον έλεγχο και συντονισμό των θαλάσσιων και εναέριων μεταφορών. Συγκεκριμένα, θα τοποθετηθούν 4

δορυφόροι που θα εντοπίζουν τις περιοχές ρύπανσης στον Βόρειο Πόλο, ενώ θα εξασφαλίζουν και την αποτελεσματικότητα των αναληφθέντων δράσεων.

- **Επίσημη έρευνα ξεκίνησε στις 28 Απριλίου η Εισαγγελία της Ουκρανίας σχετικά με πιθανή κατάχρηση των \$290 εκατομμυρίων που δόθηκαν από την πώληση των δικαιωμάτων εκπομπών για το 2009 από την πρώην κυβέρνηση της Yulia Tymoshenko, σύμφωνα με δήλωση του Υπουργείου Οικονομικών της χώρας.** Η δήλωση διευκρινίζει ότι, κατόπιν του προκαταρκτικού ελέγχου στο ουκρανικό κοινοβούλιο, σχηματίστηκε ποινική δικογραφία για πιθανή παραβίαση της νομοθεσίας και κατάχρηση εξουσίας επί του κρατικού προϋπολογισμού των κλιματικών εκπομπών που θίγει τα εθνικά συμφέροντα της χώρας. Αν και η δήλωση δεν περιείχε κανένα στοιχείο επίσημου προσώπου, κύκλοι της πρώην πρωθυπουργού κάνουν λόγο για ένα «κυνήγι μαγισσών» από την πλευρά του αντιπάλου της στις εκλογές και νυν προέδρου, Viktor Yanukovich, ενώ κύκλοι της προεδρίας μιλούν για κατάχρηση χρημάτων από κρατικά ταμεία προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η προεκλογική εκστρατεία της Tymoshenko.